Hukuk Bölümü 2010/309 E. , 2010/364 K.

- 2247 SAYILI YASA'NIN 14. VE 19. MADDELERINDE ÖNGÖRÜLEN KOŞULLARI TAŞIMAYAN BAŞVURUNUN, AYNI YASANIN 27. MADDESI UYARINCA REDDİ

- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 27
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 19
- UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAKKINDA KANUN (2247) Madde 14
- CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN (5275) Madde 2
- CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUN (5275) Madde 9

"İçtihat Metni"

Davacı : M.A.

Vekili : Av. M.K.B.

Davalı : Adalet Bakanlığı

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde, müvekkilinin Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesinin kararıyla kasten adam öldürme suçlamasıyla 15 yıl hapis cezasına mahkûm edildiğini, kararın Yargıtay tarafından onanarak kesinleştiğini; müvekkilinin, cezasının infazı sebebiyle Kırşehir E Tipi Kapalı Cezaevinde yatmaktayken, Kırşehir Cezaevi Müdürlüğü tarafından müvekkili hakkında, 5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun' un 9. maddesinin 3. fıkrası gereğince, Yüksek Güvenlikli kapalı ceza infaz kurumu olan İzmir 2 Nolu F tipi cezaevine nakledildiğini; müvekkilinin her hangi bir örgüt üyesi olmadığı gibi, işlemiş olduğu suçun, adi bir suç (cinayet) olduğunu örgütlü suçlar kapsamında bulunmadığını; Cezaevi Müdürlüğünün 5275 sayılı Kanunun 9. maddesinin 3. fıkrası ile ilgili herhangi bir disiplin kovuşturması yapmadan bu yönde istemde bulunarak işlem yapmasının hukuka aykırı olduğunu; müvekkilinin yüksek güvenlikli kapalı cezaevine gönderilerek hücrede tek başına cezasının infaz edilmesi sebebiyle bir çok hakkından yararlanamadığını, bu yönde infazına devam edildiği takdirde cezasının kalanının açık cezaevinde infaz edilmesi için kazanacağı açık hakkı süresinin de uzayacağını ifade ederek sonuçta; müvekkilinin 5275 sayılı Kanunun 9. maddesinin 3. fıkrası gereğince yüksek güvenlikli kapalı ceza infaz kurumuna nakledilmesine ilişkin işlemin iptaline karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 13. İDARE MAHKEMESİ; 13.04.2010 gün ve E: 2010/549 K: 2010/450 sayı ile; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2. maddesinde, idari dava türlerinin; iptal davaları, tam yargı davaları ve genel hizmetlerden birisinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıkları ilişkin davalar olarak belirlendiği; iptal davalarının, idari işlemin yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için açılan davalar olarak tanımlandığı; aynı Kanunun ilk inceleme konularının belirlendiği 14. maddesinin 3/d bendinde işlemin, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gerekli nitelikte olup olmadığı yönünden inceleneceği hükme bağlanmış, 15/1-b maddesinde ise anılan nitelikleri taşımayan işleme karşı açılan davanın reddedileceğinin belirtilmiş bulunduğu; öte yandan, 4675 sayılı İnfaz Hakimliği Kanununun 1. maddesinde; "Bu Kanunun amacı, infaz hakimliklerinin kuruluş, görev, çalışma esas ve usullerini düzenlemektir. Bu Kanun, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bulunan hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlere yönelik şikayetleri incelemek, karara bağlamak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere kurulan infaz hakimliklerine ilişkin hükümleri kapsar. Askeri ceza infaz kurumları ve tutukevlerine ilişkin hükümler saklıdır." Hükmü, 4. maddesinin 2. fıkrasında "Hükümlülerin cezalarının infazı, müşahedeye tabi tutulmaları, açık cezaevlerine ayrılmaları, izin, sevk, nakil ve tahliyeleri; tutukluların sevk ve tahliyeleri gibi işlem veya faaliyetlere ilişkin şikayetleri incelemek ve karara bağlamak." İnfaz hakimliğinin görevleri arasında sayılmış, anılan Kanunun 5. maddesinde ise; ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde hükümlü ve tutuklular hakkında yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerin kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri ile genelgelere aykırı olduğu gerekçesiyle bu işlem veya faaliyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren onbeş gün, herhalde yapıldığı tarihten itibaren otuz gün içinde şikayet yoluyla infaz hakimliğine başvurulabileceğinin düzenlendiği; dava dilekçesinin incelenmesinden, Kırşehir E Tipi Kapalı Cezaevinde hükümlü olarak yatmakta olan davacı tarafından, 5275 sayılı Kanununun 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca İzmir 2 Nolu F Tipi Cezaevine nakledilmesine ilişkin davalı idare işleminin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmakta ise de; davacı tarafından bu işleme karşı 4675 sayılı Kanun hükümleri uyarınca şikayet yoluyla infaz hakimliğine başvurulması gerektiği, dolayısıyla davacının bir başka cezaevine nakledilmesine ilişkin işlemin, 2577 sayılı Yasa'nın 14/3-d maddesinde belirtilen "idari davaya konu olabilecek nitelikte" bir idari işlem olmadığı sonucuna varılmış olduğu gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-b maddesi uyarınca incelenmeksizin reddine karar vermiş; bu karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

KIRŞEHİR İNFAZ HAKİMLİĞİ; 12.07.2010 gün ve E:2010/144, K: 2010/144 sayı ile; hükümlü M.A. vekili Av. M.K.B.'nın 07.07.2010 tarihli dilekçesi ile M.A.'ın 5275 sayılı Yasanın 9. Maddesinin 3. Fıkrası gereğince Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilmesine ilişkin işlemin iptaline karar verilmesini talep etmiş olduğu; hükümlü müdafiinin dilekçesi, Kırşehir E Tipi Kapalı Ceza infaz Kurumu Müdürlüğünün 09.07.2010 tarihli yazı cevabının incelendiği; Kırşehir E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü İdare ve Gözlem Kurulu Başkanlığının 21.12.2009 tarih 2009/3297 karar sayılı kararı gereğince, kasten öldürme suçundan 15 yıl hapis cezasına mahkum edilen M.A.'ın 5275 sayılı Yasa 9/3 maddesi gereğince Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza infaz kurumuna naklinin uygun olacağının belirtildiği, Ceza Tevkif İşleri Genel Müdürlüğünün sevk talebi üzerine 28.12.2009 tarihli yazısı gereğince M.A.'ın İzmir 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna sevk edildiğinin anlaşıldığı; 5275 sayılı yasanın 56. Maddesinde Adalet Bakanlığınca hükümlülerin hangi şartlarda nakledileceğinin düzenlenmiş olduğu, bu konuda çıkartılan genelgede zorunlu nedenlerle hükümlünün nakline ilişkin düzenlemenin hangi hallerde yapılacağının düzenlendiğinin anlaşıldığı; Yargıtay 9. Ceza Dairesinin 19.06.2002 tarih 2002/1511 esas 2002/1518 karar sayılı ilamı ile " .....1721 sayılı Hapishane ve Tevkifhanelerinin İdaresi Hakkında Kanunun 5, Ceza İnfaz Kurumları ile Tevkif Evlerinin Yönetimine ve Cezaların İnfazına Dair tüzüğün 239/1 ve ..... Hükümlünün bir ceza infaz kurumundan diğerine naklinin Adalet Bakanlığının izni ile olabileceği, idari bir işlemin yargısal denetiminin genel görevli idari yargı mercilerince yapılmasının gerektiği gözetilmeden 4675 sayılı İnfaz Hakimliği kanunun görev konusunu düzenleyen 4. Maddesinin 2 bendinde düzenlenen açık ceza evlerine ayrılma, izin, sevk, nakil işlem ve faaliyetlerine ilişkin şikayetleri inceleme ve karara bağlama yetkisinin anılan kanunun gerekçesindeki işaret doğrultusunda kurum idaresince yapılan işlemler veya bunlarla ilgili faaliyetlerle sınırlı olduğu göz ardı edilerek görevsizlik kararı verilmesi gerekirken şikayetin incelenip karara bağlanmış olmasına göre itirazı reddi yerine yazılı şekilde kabulüne karar verilmesinde isabet görülmediğinden bahisle ….. Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 24.04.2002 tarih 2002/54 Müt sayılı kararının CMK 343 maddesi uyarınca bozulmasına .....” denilmiş olduğu; Yargıtay 9. Ceza Dairesinin ilamında belirtildiği şekilde Adalet Bakanlığının bir

hükümlünün infaz kurumundan başka bir infaz kurumuna nakline ilişkin işlemlerinin idari nitelikte işlem olduğu ve denetinin idari yargı yerinde yapılmasının gerektiği, İnfaz Hakimliğinin görevine giren bir durum söz konusu olmadığı mahkemelerince kabul edilerek, hükümlü M.A. müdafii Av. M.K.B. talebi doğrultusunda mahkemelerinin görevli olmadığına karar verilerek C.Savcısının yazılı mütalaasına uygun olarak aşağıdaki hükmün kurulmuş olduğu belirtilerek, sonuçta; yukarıda açıklanan gerekçeye dayanılarak; hükümlü M.A. vekilinin hükümlünün nakline ilişkin işlemin iptaline ilişkin talebinin, 4675 sayılı İnfaz Yasanının 4. Maddesinin 2. Fıkrasında sayılan hallerden olmadığı ve İnfaz Hakimliği tarafından yapılacak bir işlem bulunmadığı, Adalet Bakanlığının idari nitelikteki işlemine karşı yapılan itirazı mahkemelerinin değerlendiremeyeceği anlaşıldığından, Mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş; yapılan itiraz Kırşehir Ağır Ceza Mahkemesinin 4.8.2010 gün ve Değ.İş.No:2010/501 sayılı kararıyla reddedilmiş ve karar kesinleşmiştir.

Kırşehir İnfaz Hakimliği; 20.10.2010 gün ve Dosya No:2010/144 sayılı yazı ile; Ankara 13. İdare Mahkemesi ile İnfaz Hakimlikleri arasında olumsuz görev uyuşmazlığı çıktığından bahisle; uyuşmazlığın çözülmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesini sağlamıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Erdoğan BUYURGAN, Ramazan TUNÇ, Habibe ÜNAL, Ayper GÖKTUNA, Gürbüz GÜMÜŞAY ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 20.12.2010 günlü toplantısında: Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in, 2247 sayılı Yasa'nın 14. ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Mehmet AKKAYA'nın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde, "Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca ve ceza davalarında ise ayrıca ilgili makamlarca ileri sürülebilir" ve 19. maddesinde, "Adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.

(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir" denilmiştir. Aynı Yasanın 27. maddesinde ise, Uyuşmazlık Mahkemesinin, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceleyeceği; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddedeceği kuralına yer verilmiştir.

Kırşehir İnfaz Hakimliği tarafından, olumsuz görev uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülerek giderilmesi istemiyle başvuruda bulunulmuş ise de, İdare Mahkemesi'nce; "davacının bir başka cezaevine nakledilmesine ilişkin işlemin, 2577 sayılı Yasa'nın 14/3-d maddesinde belirtilen "idari davaya konu olabilecek nitelikte" bir idari işlem olmadığı sonucuna varılmış olduğu gerekçesiyle; davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-b maddesi uyarınca incelenmeksizin reddine" karar verildiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, olumsuz görev uyuşmazlığına konu edilen kararlardan Kırşehir İnfaz Hakimliğinin kararı, görevsizlik kararı olmasına karşılık; Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin kararı görev yönünden değil, istemin incelenmeksizin reddi yönünden verilmiş bir karar olduğundan, 2247 sayılı Yasa'nın 14. ve 19. maddelerinde öngörülen koşullar gerçekleşmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Yasa'nın 14. ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan başvurunun, aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

S O N U Ç : 2247 sayılı Yasa'nın 14. ve 19. maddelerinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN aynı Yasanın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 20.12.2010 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.